

СИЛАБУС

Дисципліна з підготовки магістра:

ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ У ФАРМАЦІЇ

Спеціальність	226 Фармація, промислова фармація
Спеціалізації	226.01 Фармація
Освітня програма	ОПП «Фармація», 2023
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Навчальний рік	2026-2027
Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання	українська, англійська
Загальне навантаження	3,0 кредитів ЄКТС
Курс / семестр	III / 6 (денна ф.н.)
Укладач	Криклива С.Д. доцент ЗВО, к. б. н.
Викладач	Родінкова В.В., професор ЗВО, д. б. н., Криклива С.Д. доцент ЗВО, к. б. н.
Місце проведення, контакти	pharmacy@vnmu.edu.ua , м.Вінниця, вул. Пирогова 56, телефон 55 – 39 - 52

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ АНОТАЦІЯ

Коротка анотація навчальної дисципліни, актуальність.

Дисципліна «Лікарські рослини у фармації» є вибіркоvim компонентом освітньо-професійної програми «Фармація», циклу загальної підготовки магістра фармації, розрахована на 3 кредити, які здобувачі освіти засвоюють протягом 6 семестру на 3 році навчання.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є лікарські рослини, водорості, гриби, продукти бджільництва фармакопейні та нефармакопейні, які використовуються у фармації для лікування захворювань.

Основним фокусом програми є отримання знань з дисципліни «Лікарські рослини у фармації», вивчення якої необхідне для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки. Предметним напрямком програми є вивчення лікарських рослин згідно напрямків застосування у офіційній медицині та способу дії на організм людини, формування навичок розпізнавати лікарські рослини, визначати їх систематичну належність та розуміти напрямки їх застосування в медицині.

Передреквізити. Дисципліна «Лікарські рослини у фармації» базується на вивченні студентами фармацевтичної ботаніки, біології з основами генетики, загальної та неорганічної хімії, інформаційної технології у фармації, латинської й української мови і інтегрована з цими дисциплінами.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «Лікарські рослини у фармації» є засвоїти теоретичні основи щодо сучасної класифікації лікарських рослин. Засвоїти деякі діючі речовини лікарських рослин. Ознайомитися із застосуванням лікарських рослин в історичному та сучасному аспекті фармацевтичної галузі України. А також з'ясувати важливість подальшого вивчення і використання лікарських рослин для лікування найбільш розповсюджених захворювань людини.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна *інтегральна:*

Здатність розв'язувати задачі та осмислювати й вирішувати практичні проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фармації.

Загальні компетентності, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ЗК 01. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 03. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 04. Здатність до адаптації та дії у новій ситуації. Здатність виявляти ініціативу.

ЗК 05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність спілкуватися іноземною мовою (переважно англійською) на рівні, що забезпечує ефективну професійну діяльність.

ЗК 06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 08. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ФК 01. Здатність збирати, інтерпретувати та застосувати дані, необхідні для професійної діяльності, здійснення досліджень та реалізації інноваційних проєктів у сфері фармації.

ФК 02. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.

ФК 20. Здатність організовувати та проводити заготівлю лікарської рослинної сировини відповідно до правил Належної практики культивування та збирання вихідної сировини рослинного походження (GACP), як гарантії якості лікарської рослинної сировини і лікарських засобів на її основі. Здатність прогнозувати та обраховувати шляхи вирішення проблеми збереження та охорони заростей дикорослих лікарських рослин, відповідно до чинного законодавства.

Постреквізити

Дана дисципліна закладає основи вивчення здобувачами вищої освіти: фармакогнозії, ресурсознавства лікарських рослин та деяких розділів і тем інших дисциплін – медичної біології, органічної та біологічної хімії, мікробіології, аптечної технології ліків, технології лікарських препаратів промислового виробництва, біофармації, фармакології, фітотерапії, клінічної фармації, технології парфумерно-косметичних засобів тощо,. Передбачена інтеграція з цими дисциплінами та формування умінь щодо застосовування знань з предмету в процесі подальшого навчання, а також у професійній діяльності.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ПРН 01. Застосовувати спеціалізовані знання та уміння/навички з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 02. Критично осмислювати наукові і прикладні проблеми у сфері фармації.

ПРН 06. Здійснювати професійне спілкування державною мовою, використовувати навички усної комунікації іноземною мовою, аналізуючи тексти фахової спрямованості, та перекладати іншомовні інформаційні джерела.

ПРН 13. Прогнозувати та визначати вплив факторів навколишнього середовища на якість та споживчі характеристики лікарських засобів природного і синтетичного походження та інших товарів аптечного асортименту, організовувати їх зберігання відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP).

ПРН 24. Організовувати та проводити раціональну заготівлю лікарської рослинної сировини. Розробляти та впроваджувати заходи з охорони, відтворення та раціонального використання дикорослих видів лікарських рослин.

3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЇХ ОБСЯГ

Денна форма навчання

Вид занять	Години
Лекції:	10
Практичні заняття:	30
Самостійна робота:	50
Всього	90

Заочна форма навчання

Вид занять	Години
Лекції:	4
Практичні заняття:	8

Самостійна робота:	78
Всього	90

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Модуль 1. «Лікарські рослини у фармації згідно напрямків використання»

Тема 1. Вступ у курс. Класифікації рослин за впливом на організм людини та очікуваними ефектами. Правила заготівлі лікарської рослинної сировини. Історія вивчення лікарських рослин. Поняття про офіційні, фармакопейні лікарські рослини та лікарські рослини народної медицини. Класифікації рослин за впливом на організм людини та очікуваними ефектами. Склад лікарської рослинної сировини. Фактори впливу на динаміку накопичення біологічно активних речовин у лікарських рослинах. Основні групи діючих речовин, які входять до складу лікарської рослинної сировини. Правила збирання, сушіння та зберігання лікарської рослинної сировини.

Тема 2. Лікарські рослини, які мають вплив на нервову систему. Лікарські рослини, які впливають на збудження нервової системи: антидепресанти, аналептики, адаптогени. Лікарські рослини, які забезпечують пригнічення нервової системи, викликають знеболювальний, снодійний та седативний ефект.

Тема 3. Лікарські рослини, що використовують для лікування захворювань дихальної системи. Рослини, препарати яких мають відхаркувальні властивості. Лікарські рослини, що мають протикашлеві властивості. Лікарські рослини, які використовують для виготовлення бронхорозширюючих засобів.

Тема 4. Лікарські рослини, що впливають на серцево-судинну систему. Лікарські рослини, які мають антиаритмічний ефект. Лікарські рослини, які мають гіпотензивну дію. Лікарські рослини, які мають гіпертензивні властивості (нейростимулятори, тонізуючі, імуностимулюючі). Лікарські рослини, які використовують з метою зменшення рівня холестерину в крові (антисклеротичні властивості). Лікарські рослини, які проявляють венотонізуючі властивості. Лікарські рослини, які застосовують при недоокрів'ї.

Тема 5. Лікарські рослини, що застосовують при лікуванні захворювань травної системи. Лікарські рослини, які мають апетитну дію. Лікарські рослини, які мають блювотний і протиблювотний ефект. Лікарські рослини, які застосовують при порушеннях функцій шлунка та кишечника. Лікарські рослини, які мають проносні властивості.

Тема 6. Лікарські рослини, які мають вплив на ендокринну систему. Лікарські рослини як джерело фітоестрогенів. Підходи до регуляції рівня тестостерону за допомогою рослин. Лікарські рослини, що використовують при лікуванні хвороб щитоподібної залози. Вплив деяких лікарських рослин на роботу підшлункової залози.

Тема 7. Лікарські рослини, які мають вплив на сечовидільну систему. Лікарські рослини, з яких виготовляють антисептичні та діуретичні засоби. Лікарські рослини, з яких виготовляють антисептичні, протизапальні, заспокійливі та сечогінні засоби. Лікарські рослини, які використовують при сечокам'яній хворобі, циститах (мають спазмолітичну дію).

Тема 8. Лікарські рослини, що застосовують в лікуванні інфекцій бактерійного та грибкового походження. Лікарські рослини, що проявляють бактерицидні властивості. Фітонциди, їх значення і застосування. Рослини народної медицини при лікуванні грибкових уражень шкіри та нігтів.

Тема 9. Лікарські рослини, що використовують при захворюваннях шкіри та в косметології. Лікарські рослини, з яких виготовляють бактерицидні та протизапальні засоби для лікування піодермій. Лікарські рослини, які застосовуються при трофічних язвах. Лікарські рослини, які використовують при екземі. Лікарські рослини в косметології та парфюмерії.

Тема 10. Лікарські рослини, які мають вплив на опорно-руховий апарат.

Лікарські рослини, які використовують при травмах опорно-рухового апарату, артритів, артрозах. Лікарські рослини, які використовують при ревматизмі суглобів, подагрі. Лікарські рослини, які використовують для зміцнення кісткової тканини.

Тема 11. Лікарські рослини, що мають імуномодулюючу дію. Лікарські рослини, що активують імунну систему. Лікарські рослини, що проявляють протівірусні властивості.

Тема 12. Лікарські рослини та ароматерапія. Вплив ароматів деяких рослин на самопочуття людини. Ароматичні рослини в лікуванні поведінкових та психологічних розладів. Кімнатні рослини як ароматерапевти.

Тема 13. Медоносні та пилюконосні рослини, як джерело для отримання продуктів бджільництва. Класифікації медоносних рослин. Абіотичні фактори, що впливають на виділення нектару медоносними рослинами. Продукти бджільництва, їх різновиди та застосування.

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль на практичних заняттях	<u>Методи:</u> усне або письмове опитування та тестування, комп'ютерне опитування та тестування, розв'язання ситуаційних задач
Підсумковий контроль дисципліни – залік	Проводиться на останньому практичному занятті і встановлюється за поточною успішністю відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здійснюється згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова

[https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні контролю	За системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

			дисципліни
--	--	--	------------

Критерії оцінювання засвоєння знань студента

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Критерії оцінювання усіх інших видів навчальної роботи студента ґрунтуються на вимогах Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) і зазначені в робочій програмі навчальної дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи, завдання для поточного контролю, методичні рекомендації, посібники).

8. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова» ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)), «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf), Закону України «Про освіту» (ст. 42), Закону України «Про академічну доброчесність», Кодексу академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobr_edit%202026.pdf).

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечне освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під

час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, Статуті університету та порядку надання освітніх послуг, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій, регламентованого основними документами та розпорядженнями щодо організації навчального процесу в ВНМУ ім. М. І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни та виконання усіх видів навчальних завдань/дослідницької діяльності здобувач освіти має керуватись Законом України «Про освіту» (ст. 42), Законом України «Про академічну доброчесність», Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова). При порушенні норм академічної доброчесності застосовуються заходи реагування відповідно до чинних нормативних документів.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. На першому практичному занятті викладач проводить інструктаж з безпечного поведіння в приміщеннях кафедри, ознайомлює із місцем розташування укриття, маршрутом переміщення в укриття згідно прийнятої схеми евакуації, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому, пояснює всі дії, передбачені Планом реагування на надзвичайні ситуації (згідно Наказу № 505 від 30.08.2023 р.). У разі сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення викладач перериває заняття. Всі разом переходять в укриття, де перебувають до скасування сигналу оповіщення. Після відміни сигналу тривоги викладач і здобувачі освіти продовжують заняття в учбових кімнатах кафедри або самостійно доопрацьовують навчальний матеріал з опитуванням на наступному занятті.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять.

Здобувач освіти зобов'язаний приймати активну участь в проведенні освітнього процесу: відвідувати заняття та бути підготовленим до них, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені; активно обговорювати тему заняття, виконувати всі передбачені програмою завдання, шукати додаткову інформацію по темі заняття та презентувати її своїм колегам.

На заняття слід приходити вчасно. Запізнення не допускається (згідно Правил внутрішнього розпорядку для осіб, що навчаються у ВНМУ). Здобувач, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

У спілкуванні з викладачами, співробітниками, товаришами та іншими особами, що навчаються у ВНМУ дотримуватись ввічливості, привітності, доброзичливості. Здобувачі повинні дотримуватись тиші, спокою, шляхетної поведінки в приміщеннях кафедри.

У своїй роботі колектив кафедри дотримується принципів взаємоповаги і толерантності. Те саме вимагається від здобувачів.

Здобувач повинен дотримуватись правил безпеки під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час роботи в навчально-наукових лабораторіях здобувачі дотримуються правил техніки безпеки (опубліковані на сайті кафедри фармації); при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті не допускається (окрім екстрених дзвінків, випадків демонстрації додаткового матеріалу з теми заняття).

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, встановленому в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова

(посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра фармації) черговому або своєму викладачу. Відпрацювання передбачає виконання завдань згідно теми пропущеного заняття і специфіки дисципліни.

Засвоєння теми лекцій перевіряють під час практичного, семінарського заняття (практичних навичок) та складанні підсумкового контролю ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)). До підсумкового контролю здобувачі допускаються за умови відсутності академічної заборгованості: середній бал поточних оцінок не менше 3,0 (72 бали за 120-бальною шкалою), всі підсумкові заняття до змістових модулів складено на позитивну оцінку («3» і більше), всі пропущені практичні заняття відпрацьовані на позитивну оцінку («3» і більше). В іншому випадку здобувач повинен підвищити середній бал, відпрацювавши незадовільні оцінки, та відпрацювати пропущені заняття.

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни здобувач може отримати за якісне виконання індивідуальної роботи, зміст якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІР згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc\(2026\).pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальна> інформація/Основні документи). Також здобувач має право звернутись до студентського самоврядування, адміністрації факультету (інституту) чи університету безпосередньо чи через скриньки довіри (лінки і адреси доступні на офіційному сайті ВНМУ). Кафедра виходить з розуміння того, студентоцентричність передбачає відповідальність здобувача за свідоме й активне набуття знань, належне виконання передбачених законодавством та регуляторними документами ВНМУ норм і правил та залишає за собою право інформувати відповідні структури про порушення з боку студентів.

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/Загальна> інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра фармації/ Студенту/ форма навчання/курс/навчально-методичні матеріали).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через чат в Microsoft Team, месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

9. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедр. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра> студенту

ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Сербін, А. Г. Фармацевтична ботаніка : підруч. для вузів / А. Г. Сербін, Л. М. Сіра, Т. О. Слободянюк ; за ред. Л. М. Сірої. – Вінниця : Нова Книга, 2021. – 488 с.
2. [Якубенко Б.Є.](#) Ботаніка./ [Якубенко Б.Є.](#), [Алейніков І.М.](#), [Шабарова С.І.](#), [Машковська С.П.](#). - Ліра –К, 2024. - 436с.
3. Яцук Г.Ф. Лікарські зернові, зернобобові, олійні, ефіроолійні рослини / Навчальна книга - Богдан, 2022 – 128 с.
4. Яцук Г.Ф. Лікарські овочеві рослини / Навчальна книга - Богдан, 2022 – 144 с.

Допоміжна

1. Алексєєв І.Д. Повний атлас лікарських рослин / "Глорія", 2023 - 256 с.
2. Сила трав. Рослини та їх властивості для практик очищення, краси та натхнення / Воєнна книга, 2025 – 288 с.
3. Кобзар А.Я. Фітотерапія. / «Медицина», 2025 - 311 с.
4. Криклива С.Д., Кременська Л.В. Фармацевтична ботаніка. Модуль II. Систематика рослин: методичні рекомендації. – Вінниця, затверджено Вченою Радою ВНМУ ім. М. І. Пирогова, протокол №13 від 1 квітня 2024р. – 2024. – 130с.
5. Липа Ю. І. Ліки під ногами. / Центр учбової літератури, 2022 – 112 с.
6. Попова О. М. Фармацевтична ботаніка : термінол. слов. для здобувачів другого (магіст.) рівня вищ. освіти спец. 226 «Фармація, пром. фармація» / О. М. Попова. – Одеса : Олді+, 2024. – 124 с. <https://dspace.onu.edu.ua/bitstreams/819e36e2-7db9-4da0-8393-b995c565cd34/download>
7. Світельський М. М. Ботаніка з основами екології : навчальний посібник / М.М. Світельський, О.В. Ішук, М.І. Федючка [та ін.] ; за заг. ред. М.М. Світельського. – Херсон : Олді-плюс, 2019. – 540 с.
8. Сировинні джерела продуктів біотехнології та їх аналіз: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.С. Кисличенко, І.О. Журавель, О.В. Бухаріна та ін.; за ред. В.С. Кисличенко. – Х.: НФаУ: Золоті сторінки, 2019. – 304 с.
9. Збірник тестових завдань з поясненнями та ілюстраціями для контролю знань та підготовки до ліцензійного іспиту Крок 1 (ботаніка) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. М. Гонтова, Л. М. Сіра, Т. В. Опрошанська та ін.; за ред. проф. Т. М. Гонтової, доц. Л. М. Сірої. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. – 168 с.
10. Державна Фармакопея України / Державне підприємство “Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів”. – 1-е вид. – Доповнення 4. – Харків: Державне підприємство “Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів”, 2011. – 540 с.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmue.edu.ua>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmue.edu.ua>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
4. Центр якості освіти МОЗ України <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
5. МОЗ України <https://moz.gov.ua/>
6. Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>
7. http://en.wikipedia.org/wiki/Plant_cell http://en.wikipedia.org/wiki/Plant_cell. - Title from the screen
8. Plant Cell Anatomy <http://www.enchantedlearning.com/subjects/plants/cell/>. – Title from the screen.
9. Plant Cell Structure and Parts. <http://www.buzzle.com/articles/plant-cell-structure-and-parts.html>
10. Крок 1, Фармація Фармацевтична ботаніка, 1 - Тестування
11. https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://testkrok.org.ua/%3Ftest%3D31340&ved=2ahUKEwjPtd_wn6iPAxXOS_EDHRZYJ-0QFnoECDgQAQ&usg=AOvVaw1bJ1YS92kxfBer1uchkil-

Силабус дисципліни «Лікарські рослини у фармації» обговорено та затверджено на засіданні кафедри фармації (протокол № 1, від «26» серпня 2026 року).

Відповідальний за курс

К.б.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Світлана КРИКЛИВА

В. о. завідувача кафедри фармації

К.фарм.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Юлія ТОМАШЕВСЬКА